

HPV

vaccination

Taqomaki mai na mate e vakavuna
na HPV mo kua kina ni tauvi kenisa

Na porokaramu ni vakayagataki ni icula ni HPV e veiyasai vuravura

Na icula ni itatarovi ni HPV sa soli vei ira na goneyalewa kece e koronivuli era kalasi 8 me tekiviu mai na Seviteba 2008. Me tekivu mai na Seviteba 2019 sa soli tale ga na icula ni itatarovi vei ira na gonetagane kalasi 8.

Na vuna bibi e vakayacori kina qori baleta ni vakadinadinataki ni icula ni itatarovi ni HPV e rawa ni taqomaki ira na gonetagane kei na goneyalewa mai na kenisa e vakavuna na HPV.

Sa veisoliyaki wavoki e veiyasai vuravura e sivia e 280 na icula ni itatarovi ni HPV, wili kina e 120 na milioni na ivakarau ni wainimate e Merika qai sivia e 10 na milioni e Peritania.

Na icula ni itatarovi ni HPV e veitaqomaki me kua ni tauvi iko na human papillomavirus (HPV, Bo se Tutubu ni Kuliniyago).

E rivarivabitaki ni mate qo e rawa ni vakavuna na kenisa, me vaka na:

- kenisa ni katonigone
- eso na kenisa ni gusu kei na tilotilo
- eso na kenisa ni mata ni da ni noda valelailai kei na sala ni suasua

Na icula ni itatarovi ni HPV ena sega ni veitaqomaki mai na so tale na mate ni veiyacovi.

HPV sala e veidewavi kina

E veidewavi vakalevu na mate e vakavuna na HPV. E sivia e 70 na pasede era se bera ni cula ena tauvi ira

70%

Na HPV e bula ena kuliniyago, e loma se wavokita taucoko na sala ni suasua, na rapa e daramaki ena veiyacovi ena sega ni itataqomaki vinaka sara mai na mate na HPV

E tiko na **duidui mataqali** HPV

E levu na mate ni HPV e sega ni dau vakavu tauvimate qai **rawa ni o bulabula vinaka tale**

Eso tale ena sega ni oti ena rawa ni vakavuna na kenisa, qai so tale e rawa ni vakavuna na vuvuce ni sala ni suasua

Na cava eso na veika vinaka e rawati ena itatarovi ni HPV?

Ni oti e tinikalima na yabaki mai na gauna e tekivu kina na porokaramu ni itatarovi ni mate ena vanua o Peritania sa lutu sara na kena veitauvi na HPV kei na iwiliwili ni gone e vuvuce na nodra sala ni suasua.

Ni toso na gauna e namaki ni na rawa ni vakabulai ira e vica vata na drau era tiko e Peritania e veiyabaki.

Mo rawa ni taqomaki vinaka, me na soli na itatarovi ni bera ni tekivu kaukaua na gagadre ni via veiyacovi.

Ke o mani yacova ni ituvaki ni via veiyacovi e se bibi tiko ga mo cula ena itatarovi.

Kena soli na itatarovi ni HPV

Ena cula na tabamu.

E levu ena gadrevi ga mera cula vakadua. Qo ena rawa ni soli ena gauna o sa yacova kina na kalasi 8.

Na itatarovi ni HPV

Na icula ni itatarovi ni HPV e vakayagataki ena **ituvatuva ni cula ena NHS** na Gardasil 9 qai rawa ni veitaqomaki mai na 9 na mataqali HPV e rawa ni vakavuna na kenisa kei na vuvuce ni sala ni suasua ena dua ga na ivakarau ni cula.

Au sa sivita na siga e dodonu meu lai cula kina, e rawa tiko ga niu cula?

Io. Ke o mani sega ni cula ena gauna e dodonu mo cula kina e koronivuli, mo tovolea mo cula totolo sara.

Mo veitaratara kei na nasi e koronivuli, timi ni veicula e koronivuli se vuniwai mo tuvanaka na gauna mo lai laurai kina.

Ena rawa tiko ga ni o cula ena itatarovi me yacova sara na gauna ni nomu siga ni sucu ni yabaki 25.

O ira na yalewa era sa cula oti se na gadrevi tiko ga me lai dikevi nodra katonigone

O ira kece na yalewa yabaki 25 lako cake e Igiladi e rawa ni dikevi nodra katonigone.

Na icula ni itatarovi ni HPV ena tarova e rauta ni 90 na pasede na kisi ni kenisa ni katonigone, ia se dodonu ga me lai dikevi na katonigone ena gauna me lai laurai kina.

Vakacava eso tale na kenisa?

E sega ni dua na veidikevi ni so tale na kenisa e vu mai na HPV ena gauna qo. Ke o leqataka eso na kena revurevu, mo veitaratara kei nomu Vuniwai.

Revurevu

Me vaka ga e levu na wainimate, na revurevu ni wainimate ni HPV e sega ni kaukaua sara. Ena vakilai na mosi, vuce, se na kena damudamu na tabamu e cula, ia ena oti ena loma ni vica na siga. E tutu yadua me qai kaukaua sara na kena revurevu.

Na wainimate sa vakadonui me vakayagataki e Peritania qai laurai ni sega ni veivakaleqai. E vica na milioni na wainimate sa pasitaki na kena rawa ni vakayagataki e Peritania qai laurai ni sega ni veivakaleqai. Me vaka ga na vo tale ni wainimate, na kena revurevu e dau laurai qai dikevi sara vakavinaka.

Kevaka o vakila eso na kena revurevu na wainimate, o rawa ni ripotetaka na veika qo ina website ni Yellow Card se nomu qirita na **0800 731 6789** (Mai na 9 na mataka ina 5 na yakavi ni Moniti ina Vakaraubuka) se ena nomu download taka na app ni Yellow Card.

www.mhra.gov.uk/yellowcard

Mo nanuma

mo taura nomu wainimate ni HPV ena gauna qo, mo rawa ni taqomaki mai na vica na kenisa ena veigauna mai muri

e veitaqomaki sara na wainimate vei ira e vica na drau na udolu ena veiyabaki e UK

kevaka mada ga o sa taqomaki ena wainimate ni HPV ena vinakati mo dikevi tiko ga na kemu ituvaki, me vaka na dikevi ni mataniwai ni o sa yabaki 25

Me ikuri ni ivakamacala, rai ena www.nhs.uk/hpv

Na lisi ni veika taucoko e waki ena wainimate na Gardasil 9 e vakarautaki ena iVolacebaceba ni iTukutuku vei ira na Laurai (PIL):

www.medicines.org.uk/emc/product/7330/pil

Na Summary of Product Characteristics (SPC):

www.medicines.org.uk/emc/product/7330/smpc/print

Na ivolacebaceba qo e vakarautaka na iSoqosoqo ni UK Health Security.
Na icula ni itatarovi, e veivuke sara vakalevu mera taqomaki e levu sara ena dui yabaki ni bula.

Na ivolacebaceba qo e rawa ni otataki se download mai na:

www.healthpublications.gov.uk, ena nomu qirita na: 0300 123 1002 (e dola na laini mai na 8 na mataka ina 6 na kaloko na yakavi ni Moniti ina Vakaraubuka). Na ivolacebaceba qo e vakadewataki tale ga ena vosa qo: Albanian, Arabic, Bengali, Brazilian Pt., Bulgarian, Chinese, Spanish, Estonian, Farsi, vakaViti, Greek, Gujarati, Hindi, Kurdish, Latvian, Lithuanian, Nepali, Panjabi, Pashto, Polish, Romany, Romanian, Russian, Somali, Tagalog, Turkish, Twi, Tigrinya, Ukrainian, Urdu, Yiddish kei na Yoruba